

Mati Shemoelof ~ ...reisst die Mauern ein zwischen 'uns' und 'ihnen'

Ills. Joseph Sassoon
Semah

Onlangs verscheen van dichter, auteur, uitgever, en bekende stem in de Arabisch-joodse Mizrahi-Beweging Mati Shemoelof *...reisst die Mauern ein zwischen 'uns' und 'ihnen'*. Tekst en gedichten wisselen elkaar af.

Het heeft Mati Shemoelof enige tijd gekost om te begrijpen dat de geschiedenis van zijn familie uit de geschiedenisboeken is verwijderd en in de Israëliëse samenleving is gemarginaliseerd. Je komt in een soort van diaspora terecht als je van Arabische afkomst bent, terwijl Israël een thuis zou moeten zijn voor joden die naar een joodse staat emigreerden, aldus Shemoelof. Hij nam in 2007 dan ook het initiatief om *Echoing Identities: Young Mizrahi Anthology* uit te geven met teksten van de derde generatie Mizrahi. Door al zijn ervaringen is Mati Shemoelof zich bewust geworden van de diaspora van anderen, of het nu Syriërs zijn in Berlijn, Afghanen, Libiërs of Oost-Europeanen; maar vooral de diaspora van de Palestijnen uit de periode 1948 en 1967 raakt hem.

Shemoelof's Perzische grootvader werd in het begin van de 20e eeuw gedwongen

uit Mashhad (Iran) naar Haifa te emigreren, dat toen nog bij Palestina hoorde. Haifa van voor 1948 was een moderne stad, waar verschillende culturen vreedzaam naast elkaar leefden, waar zijn opa goed zaken kon doen en vrij was. Maar deze Palestijnse geschiedenis van Haifa is niet meer bekend.

De geschiedenis van zijn moeder is kenmerkend voor een familie van Mizrachim, voor joden met een Arabische cultuur en taal. Ze waren goed geïntegreerd in Irak en over het algemeen seculier. Zij werden echter in 1951 gedwongen van Bagdad naar Israël te emigreren, net als zo'n 120.000 andere Iraakse-joodse burgers, met achterlating van al hun bezit. Dat was onderdeel van de deal tussen Irak en Israël: de zionistische beweging kreeg arbeidskrachten en Irak bezit. Maar eerder had al de Farhud in Irak plaatsgevonden: op 1 en 2 juni 1941 vond een Pogrom plaats tegen joden in Bagdad, waarbij tussen de 150 en 200 doden vielen en van velen hun bezit werd afgenomen.

Nu zijn in Israël muren rondom Palestijnen, maar ook om de Arabische joden is een muur geplaatst. En toch zijn vele Mizrachi, die in armoede leven, niet solidair met de Palestijnen.

Om je te verhouden tot al die muren in Israël, in - en extern, is moeilijk en maakte Mati Shemoelof tot activist van de Mizrachi-Beweging, die strijdt voor sociale rechtvaardigheid en erkenning van identiteit. De Mizrachi-Beweging onderzoekt met name de verwantschap tussen hun identiteit en die van de Palestijnen en de Arabische wereld.

Mati Shemoelof verliet in 2013 Israël en arriveerde met een kleine koffer op 23 september in Berlijn, zijn derde Exil, honderden boeken achterlatend bij zijn ex-vriendin, maar ook zijn leven als politieke activist liet hij achter. Hij begon in Berlijn opnieuw, met nieuwe kansen als schrijver en als politiek activist.

In Berlijn verkeert hij in een meerstemmige werkelijkheid. Met zijn partners preekt hij Engels, op straat Duits, en Hebreeuws onder Israëli, in de synagoge of wanneer hij literatuur leest. En als hij een Arabische Berlijner spreekt, dan lachen ze om zijn ouderwetse Arabische uitdrukkingen die hij kent van zijn grootmoeder.

In Berlijn en Europa is het Mizrachi gedeelte van zijn geschiedenis niet bekend; door de Shoah zijn zij bekend met de Asjkenazische joden. Aan de andere kant begrijpen en kennen de Palestijnen en de Arabische diaspora de diepe historische en culturele verbondenheid niet. Voor de Palestijnen zijn ze onderdeel van het Israëliësch bezettingsregime.

De 'Mizrachi-Palästinensische Partnerschaft' werd op 13 juni 2016 opgericht met het doel een eenheid te creëren tussen alle onderdrukte groepen in Israël, door de identiteiten niet te benadrukken maar respect te hebben voor de ander. Mizrachi staat dan ook niet voor een etnische herkomst, maar voor een

bewustzijn. Het gaat erom co-existentie van monotheïstische religies in het Midden-Oosten mogelijk te maken.

Ze hebben ook, samen met Lorocho ('Weite') een joods-Arabisch Journal geïnitieerd, waarin het vraagstuk van hoe om te gaan met het verlies van je culturele wortels centraal staat, hetgeen geen eenvoudige samenwerking betreft. De strijd om erkenning van de Mizrachi in Israël gaat verder, de onderdrukking van Palestijnen is verergerd. Daarnaast duwt het neoliberalisme mensen verder naar de afgrond.

Mati Shemoelof heeft nu een nieuwe positie als Arabische-joodse, post-Israëlich dichter. Er komen nieuwe muren aan, niet alleen tussen Arabieren en joden of tussen Palestijnen en Israëli, maar ook tussen nationalisten en zij die dat achter zich hebben gelaten. De AfD heeft al voorgesteld Engels onderwijs op de scholen af te schaffen.

Maar hierdoor ontstaan ook weer nieuwe mogelijkheden, *die Mauern zwischen 'uns' und 'ihnen' nieder zu reissen*. Daartoe heeft hij met andere Arabische joden het culturele initiatief *Poetic Hafla* opgericht, een meerstemmige poëzie, middels actie, lezingen, performances en zingen in vele talen. Een spiegel voor de Berlijnse ervaringen van Mizrachi.

Hij sluit af met het gedicht *Von Israël träumend*.

Von Israel träumend

Ich träume von Israel
frage mich, was sein wird
will gute Nachrichten in der Zeitung lesen
mein Arabisch verbessern und mit ihm in Frieden leben

Ich will meine Gedichte in Gaza lesen

und in den Nahostzug steigen
geradewegs nach Haifa (ein paar Kleider und Bücher nehm' ich mit)
will fahren zur Überraschungsparty meiner Großmutter in Bagdad

Ich denk an Israel,
das der Nahostunion beiträt
Und der Europäischen,
Israel, warum lachst Du mich aus,
zeugt doch Wirklichkeit für das
unsichtbare Ringen der Träume

Ich will frei dahingleiten in der Luft, die sich
zwischen Haifa und Beirut erstreckt
will, wie die Wandervogel, ganz Europa
durchwandern, Asien und Afrika,
ohne Paß, ohne Nationalität
wissen sie mehr über uns, als wir je wissen werden
unsere Konflikte kennen sie, und kommen doch jedes Jahr aufs Neue
(muß leider grad lesen, daß sie weniger werden)

Ich träume über Israels, normaler Weise
Und phantasierte neue Möglichkeiten, ihm zu dichten.

Mati Shemoelof's verlies van zijn complexe culturele identiteit is het startpunt van zijn kracht om te schrijven, te dichten, activistische evenementen te organiseren en boeken uit te geven. Hij schrijft omdat hij gelooft dat de Diaspora muren kan slechten. Hij strijdt tegen het antisemitisme in Europa, voor solidariteit van de Palestijnse kwestie. Hij droomt van een Nahöstliche Union, een Midden-Oosten Unie zoals de EU, en deelt deze droom met de jongere generatie Arabische Diaspora.

Zie ook <http://rozenbergquarterly.com/on-friendship-collateral-damage-2/>

Aphorisma - Kleine Texte 84, ISBN 978-3-86575-584-1, 5 € -
bestellung@aphorisma.eu

De tekst is gebaseerd op een lezing die Shemoelof in juni 2018 gaf in Berlijn *zur Eröffnung der Verantsaltungsreihe des diAk e.V. -Israel/Palestina/Deutschland - zusammen denken Wir erinnern-Zwischen Nakba und Staatsgründung. zwischen*

Israel und Palästina.